

Samen werken

Frank Nevens: 'Hét bedrijf van de toekomst bestaat niet'

Schaalvergroting en stijgende kapitaalsintensiteit waren de afgelopen jaren kernwoorden in de Vlaamse landbouw. Of dat in de toekomst ook verder blijft duren, was de kernvraag op een recente studiedag over 'Het landbouwbedrijf van de toekomst' van de Universiteit Gent.

Er beweegt wat in de Vlaamse landbouw. Onder dat motto publiceerde Frank Nevens, onderzoeker bij het ILVO Landbouw en Maatschappij, aansprekende kengetallen tijdens de studiedag 'Het landbouwbedrijf van de toekomst', georganiseerd door de vakgroep landbouweconomie aan de faculteit Bioingenieurswetenschappen van de Universiteit Gent.

Nevens haalde onder meer de daling van het aantal bedrijven met 45 procent in de afgelopen 25 jaar aan. Daarenboven sprak de onderzoeker van een groei van de bedrijfsomvang met 119 procent. 'De schaalvergroting zet verder door en de kapitaalintensiteit neemt verder toe.'

Groter of kleiner

Dat schaalvergroting de weg is voor de toekomst durfde Fons Beyers van de Studiedienst Boerenbond niet resoluut uit te spreken. 'In de afgelopen 35 jaar van mijn carrière in de sector heb ik heel wat boeren op een goed pad gezet met groeiadvies. Verder investeren in het bedrijf gaf vroeger altijd resultaat. Dat blijft straks wellicht niet langer gelden.'

Toch is er volgens Beyers tot nog toe weinig veranderd. 'De veebezetting op de bedrijven in onze boekhouding bleef de laatste tien jaar nagenoeg constant. Het enige verschil is de gewijzigde verhouding tussen melkkoeien en jongvee met een knippunt rond 2001. In hetzelfde tijdsbestek steeg het gemiddelde quotum wel met gemiddeld bijna 100.000 liter. De schaalvergroting gebeurde dus vooral aan de hand van een productiestijging per koe.'

Extreme groei noemde Frank Nevens niet de enige uitweg voor bedrijven. Hij ziet in de toekomst twee soorten bedrijven. 'Het ene type zal kleinschaliger werken met een lokale identiteit, op maat van de klant. Op die bedrijven is ruimte voor verbreding en creativiteit en er wordt veel samengewerkt. Het andere type omvat grootschaliger bedrijven die meer internationaal gericht zijn en werken met grote afnemers. Op deze bedrijven zijn industriële ecologie en eco-efficiëntie belangrijk.'

Behalve deze vormen ziet Nevens verschillende tussentypen. 'De toekomst van een bedrijf hangt vooral af van de

situatie waarin het zich bevindt. Er is absoluut geen sprake van hét bedrijf van de toekomst. Hét bedrijf bestaat gewoon niet.'

Meer vennootschappen

Nevens moedigde in het kader van groei ook elke vorm van samenwerking aan. 'Het ligt niet echt in onze aard, maar toch kan samenwerking uitkomst bieden. Op dat gebied is er nog nood aan kennis, professionalisering en een samenwerkingsvriendelijke wetgeving.'

Ook Paul Van Der Schueren, werkzaam als consulent bij DLV, wees op de rol van de overheid. 'We moeten op elk vlak voldoende voorzien zijn voor de ontwikkeling van toekomstige grotere bedrijfsstructuren', refereerde Van Der Schueren aan de ondernemingsvormen voor de toekomst. 'Met een toekomst van diversificatie en schaalvergroting komen de forfaitaire belastingssystemen steeds meer onder druk te staan. Het gebruik van vennootschapsstructuren zal verder toenemen. De overheid speelt daarin een belangrijke rol.'

Om de toekomst aan te kunnen is het volgens Nevens voor elk bedrijf belangrijk voldoende visie uit te bouwen. 'Een visie drukt uit wat je echt wilt bereiken. Een visie mag best ambitieus zijn. Het inspireert en mobiliseert mensen. Een visie schept een "drive", het doet mensen drijven.'

Annelies Debergh

